

คำวินิจฉัยของ นายอุระ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๕/๒๕๕๒

วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งคำร้องของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ
วินิจฉัยสมาชิกภาพของ นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก

ข้อเท็จจริงได้ความว่า นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ได้ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรจังหวัดนครนายก ครั้งที่ ๑ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๘ ครั้งที่ ๒ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยระบุและยื่นหลักฐาน
ในการสมัครรับเลือกตั้งว่าจบปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยศรีปทุม เพราะนายชาญชัย มีบิดาเป็นคนต่างด้าว
จึงจำเป็นต้องใช้วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีในการสมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งเป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘
มาตรา ๑๑๑ (๑) ประกอบกับพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๕ และมาตรา ๒๖ บัญญัติไว้ ต่อมา นายสุทิน ใจจิต
ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก ได้ทำหนังสือคัดค้านคุณสมบัติของ
นายชาญชัย ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดนครนายก โดยระบุว่าการสำเร็จปริญญาตรีของ นายชาญชัย น่าจะเป็น
โมฆะ เพราะนายชาญชัย ได้นำเอาวุฒิการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) ชุดที่ ๑๕๕๔
เลขที่ สช^๑ ๐๑๒๔๓๐ จากโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจเป็นหลักฐานที่มีปัญหา นำมา
เทียบโอนหน่วยกิตและเรียนต่อในมหาวิทยาลัยศรีปทุมจนสำเร็จปริญญาตรี ซึ่งได้มีการร้องขอให้หน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้อง คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน องค์การค้ำของคुरुสภา และกระทรวงศึกษาธิการ
ตรวจสอบวุฒิการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) ดังกล่าว ของนายชาญชัย ปรากฏ
ผลการตรวจสอบว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ตรวจสอบหลักฐานต่างๆ ของโรงเรียน
เทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ ซึ่งได้เลิกกิจการไปแล้วเมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๓๗ และ
ได้ส่งหลักฐานเก็บไว้ที่สำนักงาน ฯ แล้ว ไม่ปรากฏชื่อ นายชาญชัย ในหลักฐานของโรงเรียนเทคนิค
มารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ ทั้งปีการศึกษา ๒๕๓๓ และปีการศึกษา ๒๕๓๔ แต่อย่างไรก็ตาม สำหรับ
องค์การค้ำของคुरुสภาได้ตรวจสอบการจัดขายใบ รบ. ปวท. เลขที่ สช^๑ ๐๑๒๔๓๐ ชุดที่ ๑๕๕๔
ซึ่งเป็นชุดเดียวกับใบ รบ. ๑ ปวท. ชุดที่ ๑๕๕๔ องค์การค้ำของคुरुสภาได้ขายให้กับโรงเรียนเกษมโปลี
เทคนิค ไม่ใช่โรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ และกระทรวงศึกษาธิการได้แจ้งผลการตรวจสอบ

ต่อปลัดทบวงมหาวิทยาลัยว่า กระทรวงศึกษาธิการมีความเห็นว่า รบ. ๑ ปวท. ชุดที่ ๑๕๕๔ เลขที่ สช^๑ ๐๑๒๔๓๐ ที่นายชาญชัย นำไปสมัครขอเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยศรีปทุม น่าจะเป็นโมฆะ การสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของ นายชาญชัย ทั้ง ๒ ครั้ง ไม่น่าจะกระทำได้และเมื่อพิจารณา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๑๐๗ (๓) ประกอบกับพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๒๖ แล้วเห็นว่า นายชาญชัย มีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนเพราะไม่จบปริญญาตรีเช่นกัน และจะนำข้อยกเว้นตามมาตรา ๑๐๗ (๓) มาใช้บังคับก็ไม่น่าจะทำได้ เพราะการอ้างสิทธิการเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะทำได้ เนื่องจาก นายชาญชัย ได้นำวุฒิการศึกษาที่เป็นโมฆะมาเป็นหลักฐานในการสมัครรับเลือกตั้ง ผู้ร้องซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวม ๕๕ คน นำโดย นายสิทธิชัย กิตติชนเสวร จึงได้เข้าชื่อเสนอคำร้องต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เพื่อส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเกี่ยวกับสมาชิกภาพของ นายชาญชัย

ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องแล้ว ได้ส่งสำเนาคำร้องให้แก่ นายชาญชัย ในฐานะผู้ถูกร้อง และให้ผู้ที่เกี่ยวข้องชี้แจงประกอบคำร้องของผู้ร้องและผู้ถูกร้อง

นายชาญชัย ผู้ถูกร้องได้ยื่นคำชี้แจงลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๒ ปฏิเสธข้อกล่าวหาตามคำร้อง โดยอ้างว่า ในประเด็นข้อกฎหมายนั้น นายสิทธิชัย กับคณะ ซึ่งเป็นผู้ร้อง ไม่มีอำนาจยื่นคำร้องดังกล่าว เนื่องจากเป็นการยื่นคำร้องตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๘๖ และมาตรา ๑๐๗ (๓) ซึ่งบทเฉพาะกาล มาตรา ๓๑๕ ได้กำหนดให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดไว้ ๓ กรณี คือ เมื่อครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร เมื่อมีการยุบสภา หรือเมื่อสภาผู้แทนราษฎรไม่สามารถพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ รวม ๓ ฉบับ ให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วัน ตามมาตรา ๓๒๓ แต่บทบัญญัติที่ นายสิทธิชัย อ้างอิงในการยื่นคำร้องนี้ มิได้อยู่ภายใต้เงื่อนไขทั้ง ๓ ประการ นายสิทธิชัย กับคณะ จึงไม่มีอำนาจยื่นคำร้องต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร และ/หรือศาลรัฐธรรมนูญ สำหรับในประเด็นข้อเท็จจริงนั้น ยืนยันว่า จบการศึกษาจากโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๕ และโรงเรียนได้ออกหลักฐาน รบ. ๑ ปวท. ชุดที่ ๑๕๕๔ เลขที่ สช^๑ ๐๑๒๔๓๐ ให้ ซึ่งผู้ถูกร้องได้นำไปศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยศรีปทุม คณะนิติศาสตร์ จนสำเร็จการศึกษาได้รับปริญญาตรี เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๘ และได้นำหลักฐานการศึกษาดังกล่าวไปสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจนได้รับการเลือกตั้งใน พ.ศ. ๒๕๓๘ และ พ.ศ. ๒๕๓๙ และได้อ้างคำให้การของพยานบุคคลที่ให้การต่อพนักงานสอบสวนในคดีที่ จำสิบเอก วีระพงษ์ เขมะเพชร ร้องทุกข์ดำเนินคดีกับผู้ถูกร้อง โดยกล่าวหาว่าผู้ถูกร้องสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยรู้อยู่แล้วว่าตนเองไม่มีสิทธิสมัครและใช้เอกสารปลอมซึ่งคำให้การของ

พยานบุคคลเหล่านั้นยืนยันว่าผู้ถูกร้องเคยเรียนที่โรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ นอกจากนี้ยังชี้แจงว่าในปัจจุบันปริญญาบัตรของผู้ถูกร้องยังเป็นปริญญาบัตรที่ถูกต้อง ส่วนผลการตรวจสอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามคำร้องนั้น เป็นการตรวจสอบของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ ไม่พบข้อบกพร่องเกี่ยวกับเอกสารการสำเร็จการศึกษาของผู้ถูกร้อง

ต่อมา นายสิทธิชัย ได้ยื่นคำร้องและเอกสารเพิ่มเติมต่อศาลรัฐธรรมนูญ ในส่วนของข้อเท็จจริงสรุปว่า จากการตรวจสอบหลักฐานการศึกษาของผู้ถูกร้องตั้งแต่เริ่มศึกษา มีหลักฐานใบสุทธิโรงเรียนวัดวังกระโจม (ศรีประจักษ์นคร) จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ เท่านั้น ที่เป็นหลักฐานเอกสารที่ถูกต้องสำหรับการตรวจสอบหลักฐานการจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่พบชื่อผู้ถูกร้องว่า ได้เข้าศึกษาในทั้ง ๒ ระดับ ซึ่งผู้ถูกร้องได้ระบุหลักฐานในเอกสารเพื่อเรียนต่อที่โรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจว่า จบมัธยมศึกษาตอนปลายจาก กศน. ประเภทบุคคลภายนอก จังหวัดกรุงเทพมหานคร แต่จากการตรวจสอบจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน จะใช้ชื่อสถานศึกษาว่า ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ดังนั้น จึงเชื่อได้ว่า ผู้ถูกร้องมีการศึกษาเพียงประถมศึกษาปีที่เจ็ด จากโรงเรียนวัดวังกระโจม (ศรีประจักษ์นคร) อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก เท่านั้น นอกจากนี้ผู้ถูกร้องยังได้ถูก นายสุทิน ใจจิต ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก ยื่นคำร้องคัดค้านการสมัครรับเลือกตั้งต่อผู้ว่าราชการจังหวัดนครนายก และยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดนครนายกเพื่อกัดค้านการเลือกตั้ง เป็นคดีหมายเลขดำที่ ๖๕๒/๒๕๓๕ เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๓๕ คดีอยู่ระหว่างการพิจารณา ในส่วนของข้อกฎหมาย อ้างว่า การสำเร็จการศึกษาของผู้ถูกร้องทั้งในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) และปริญญาตรี ได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งใน พ.ศ. ๒๕๓๘ และ พ.ศ. ๒๕๓๕ ต้องพ้นจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘ มาตรา ๑๒๐ (๔) ผู้ถูกร้องจึงไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๓๑๕ วรรคสองและวรรคสี่ ทั้งนี้ผู้ร้องได้ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเพิ่มเติมในประเด็นที่ว่า

๑. สมาชิกภาพของผู้ถูกร้องซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เกิดจากการเลือกตั้งใน พ.ศ. ๒๕๓๘ และ พ.ศ. ๒๕๓๕ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘ มาตรา ๑๑๑ (๑) และมาตรา ๑๒๐ (๔) ประกอบกับพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๕ และ

มาตรา ๒๖ สิ้นสุดหรือไม่ พร้อมต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๘๖ ของกฎหมายเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ หรือไม่ เนื่องจากขาดคุณสมบัติในการสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๒. สมาชิกภาพของผู้ถูกร้องซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ สิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๑๘ (๔) มาตรา ๑๐๗ (๓) และบทเฉพาะกาล มาตรา ๓๑๕ วรรคสองและวรรคสี่ พร้อมทั้งต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๘๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ หรือไม่

๓. ผู้ถูกร้องจะใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๑๐๗ (๓) โดยอ้างการเคยดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญได้ส่งสำเนาคำร้องเพิ่มเติมให้ผู้ถูกร้อง และออกนั่งพิจารณาเพื่อรับฟังข้อเท็จจริง จากคู่กรณี และให้ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน องค์การค้ำของคุรุสภา มหาวิทยาลัยศรีปทุม กรมวิชาการ และกรมการศึกษานอกโรงเรียน ชี้แจงข้อเท็จจริงประกอบคำร้อง

พิจารณาแล้ว มีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้หรือไม่ ปัญหาที่ต้องพิจารณาข้อแรก ในทางหลักวิชา เห็นว่ารัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ ในฐานะที่เป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ จึงได้มีบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญทุกฉบับ ตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ จนถึงพุทธศักราช ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๕ ได้มีบทบัญญัติไว้ทำนองเดียวกันว่า รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญจะใช้บังคับมิได้ องค์การที่มีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยเดิมเป็นของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ต่อมาเปลี่ยนสภาพมาเป็นศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เมื่อพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแล้วจะเห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญจะมุ่งเน้นว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยว่า มีบทบัญญัติกฎหมายใดหรือไม่ ที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หากบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญก็จะใช้บังคับมิได้ ซึ่งเป็นปัญหากฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือเป็นปัญหาบางเรื่องที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด เช่น มาตรา ๑๕๘ ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเห็นว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ หรือการกระทำใดของบุคคลใด ตามมาตรา ๑๕๗ (๑) มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ หรือศาลปกครองเพื่อพิจารณาวินิจฉัย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์

ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลปกครอง แล้วแต่กรณี มาตรา ๒๖๒ ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยตาม มาตรา ๘๓ หรือร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดที่รัฐสภาลงมติยืนยัน ตามมาตรา ๘๔ ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น ขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายอีกครั้งหนึ่ง มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้อง ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และมาตรา ๒๖๓ ประกอบบทบัญญัติมาตรา ๒๖๒ (๒) ที่ว่า หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่า ยี่สิบคน เห็นว่าร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ร่างข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา และร่าง ข้อบังคับการประชุมรัฐสภา ที่สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภาหรือรัฐสภา แล้วแต่กรณี ให้ความเห็นชอบแล้ว แต่ยังมีได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้อง ตามรัฐธรรมนูญ ให้เสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภาหรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี เพื่อให้ส่งความเห็นไปให้ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย เป็นต้น ซึ่งเป็นข้อกำหนด นอกจากนี้ มาตรา ๒๖๔ ยังบัญญัติให้ศาลส่งเรื่องไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ก็จะทำให้วินิจฉัยเฉพาะในปัญหาว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่เท่านั้น ไม่เกี่ยวกับ เรื่องการกระทำหรือไม่กระทำของบุคคล คณะบุคคล หรือองค์กรใด ไม่ได้บัญญัติหรือมุ่งเน้นให้ศาล รัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยการกระทำของบุคคล ซึ่งเป็นปัญหาข้อเท็จจริง ศาลรัฐธรรมนูญจึงไม่อยู่ใน สถานะที่จะพิจารณาวินิจฉัยพยานหลักฐานซึ่งเป็นปัญหาข้อเท็จจริงได้ หากจะต้องพิจารณาวินิจฉัยต้องเป็น ข้อเท็จจริงที่ยุติแล้ว กรณีตามคำร้อง เห็นว่า เป็นเรื่องที่ร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องได้รับ วุฒิกการศึกษามาโดยชอบหรือไม่ วุฒิกการศึกษาลดหรือไม่ ซึ่งเป็นปัญหาข้อเท็จจริงและปัญหานี้ ยังไม่ยุติว่า วุฒิกการศึกษที่ผู้ถูกร้องนำมาใช้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ลดหรือไม่ ผู้ใดเป็นผู้ลด และผู้ถูกร้องรู้ว่าเอกสารดังกล่าวลดหรือไม่ อย่างไร

ปัญหาที่ต้องพิจารณาข้อต่อมา ในทางปฏิบัติ เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญเป็นองค์กรที่ประกอบด้วย ประธานศาลรัฐธรรมนูญคนหนึ่ง และตุลาการศาลรัฐธรรมนูญอีก ๑๔ คน (ปัจจุบันยังขาดอยู่อีก ๒ คน เพราะยังไม่ได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลปกครองสูงสุด ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕(๒)) และมีข้าราชการในหน่วยธุรการอีกจำนวนหนึ่ง หากจะต้องนั่งพิจารณาสืบพยานเต็มรูปแบบทำนองเดียวกับ ศาลยุติธรรม ในทางปฏิบัติไม่อาจที่จะดำเนินการได้อย่างเต็มรูปแบบ (Impractical) ประกอบกับ ในหมุ่ นักกฎหมาย และบรรพตตุลาการมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การวินิจฉัยปัญหาข้อกำหนดเป็นไปไม่ได้

โดยง่ายยิ่งกว่าการวินิจฉัยปัญหาข้อเท็จจริง เพราะข้อกฎหมายนั้นมีบทกฎหมาย หนังสือและเอกสารต่างๆ ให้พิจารณาวินิจฉัยผิดถูกอย่างไรนั้นพอเห็นได้อยู่ แต่ข้อเท็จจริงนั้นการที่จะเชื่อพยานหรือไม่เชื่อพยานใดๆ ผู้ใดนั้นไม่มีหลักเกณฑ์อันเป็นบรรทัดฐานแต่ประการใดที่จะวางลงไปได้ การเชื่อพยานโดยรับฟังผิดพลาด จะก่อให้เกิดผลเสียตามมา ดังนั้น การรับฟังในปัญหาข้อเท็จจริงจึงเป็นสิ่งที่พึงระมัดระวัง เพราะไม่มี กฎเกณฑ์ที่จะอาศัยในการวินิจฉัยได้ว่า ควรเชื่อข้อเท็จจริงของฝ่ายใด เพียงใด การพิจารณาปัญหา ข้อเท็จจริงโดยเฉพาะการพิจารณาซึ่งนำนักพยานหลักฐานนั้นจะต้องอาศัยประสบการณ์ที่หลากหลาย เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ

ปัญหาที่ต้องคำนึงถึงในข้อสุดท้าย คือ กรณีตามคำร้องนี้ ได้มีผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายกยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดนครนายกเพื่อคัดค้านการเลือกตั้งตามคดีแพ่ง หมายเลขดำที่ ๖๕๒/๒๕๓๕ คดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลจังหวัดนครนายก ซึ่งเป็นประเด็น ปัญหาอย่างเดียวกัน จึงต้องใคร่ครวญให้ตระหนักว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้ หรือไม่

จากเหตุผลที่กล่าวมาทั้งสามข้อข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า ศาลรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจพิจารณา วินิจฉัยกรณีตามคำร้องของผู้ร้อง เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจพิจารณาการวินิจฉัยข้อเท็จจริง ที่ยังไม่ยุติและอยู่ในอำนาจพิจารณาของศาลยุติธรรม แม้ว่าข้อเท็จจริงนั้นจะนำไปสู่การพิจารณาวินิจฉัย ปัญหาตามคำร้องอันอยู่ในอำนาจพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

อนึ่ง ในระหว่างการพิจารณาคำร้องนี้ ผู้ถูกร้องได้ขอลาออกจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องจึงสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๘ (๓) กรณีจึงไม่มีประโยชน์ที่จะพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้ต่อไป ให้จำหน่ายคำร้องออกเสียจาก สารบบศาลรัฐธรรมนูญ

นายอุระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ